

ES
AZ
este Brasil
faz campanha
são de arrecadação
conclusão não é
nao da para
que o tipo de
molho de Tere
? Por que não
alternativa? A
? Algum es
polha entre op
radiação é a de
leiros e vai be
a história de

Robotnicy w Polsce zwyciężyli

Obawiając się, by "stara historia" nie powtórzyła się, stocznicy gdąnskie zażądały od władz PRL Najważniejszymi osiągnięciami strajkujących są m. in. prawo do strajku oraz zakładanie wolnych związków. Jest to niebawem osiągnięcie w państwie socjalistycznym. Zachodzi tylko pytanie, czy te osiągnięcia będą trwałe.

LECH WAŁESA (piętnasty z lewej) — lider strajkujących robotników w Gdańsku oraz wicepremier Mieczysław Jagielski — delegat rządu PRL do rozmów ze strajkującymi, wychodzą z sali obrad, gdzie doszło do wspólnego porozumienia obu stron.

W państwie socjalistycznym bowiem syndykaty robotnicze są ściśle kontrolowane przez partię, jakiegokolwiek strajki zaś są nielegalne i władze mogą użyć siły, by położyć im koniec. Ustępstwo władz PRL może być tymczasowe. Początkowo reprezentujący PRL gołdził się na reformy istniejących związków, gwarantując wolne wybory. Kierownictwo jednak strajku odrzuciło te propozycje.

By położyć kres strajkom trwającym ponad dwa tygodnie i ratować krytyczną sytuację ekonomiczną, władze PRL widziały się zmuszone przyjąć warunki strajkujących. Doszło do ugody, że fundamentalną funkcją wolnych związków będzie bronić prawa robotników, władze PRL gwarantując, że członkowie tych związków nie będą ofiarami szikan; że mogą publikować swe własne listy i mieć wpływ na administrację danej przedsiębiorstwa czy fabryki.

Istniejące dotąd syndykaty i ich kierownictwo nie cieszyły się poparciem robotników, będąc powolnym instrumentem w rękach partii. Tak np. dyrektorem centralnej rady syndykalnej był członkiem Politbiura. Wprawdzie wybory do związków były teoretycznie wolne, lecz inaczej wyglądały w praktyce. Kierownicy bowiem związków mieli prawo wystawiać listę kandydatów i zostać obranymi na nowo.

Syndykaty robotnicze pozostające pod kontrolą partii miały prawo do administracji hoteli w których członkowie danego syndykatu mogli odbywać wakacje lub odbywać kurację w sanatoriach. Organizowały one zbiorowe wycieczki, miały własne żłobki dla małych dzieci, itp. Natomiast robotnik nie należący do syndykatu nie mógł korzystać z powyższych dobrodziejstw, a jego zawodowa kariera stała pod znakiem zapytania.

Robotnicy strajkujący w Gdańsku zachowali dobrze w pamięci wyniki strajku w Poznaniu w 1956 roku. Nowy szef partii — Władysław Gomułka bronił publicznie prawa robotników do strajku i zobowiązał się wprowadzić w czyn żądania strajkujących, zaś siła jedynego w systemie WZG dwóch następnych lat rząd Gomułki zdołał objąć kontrolę nad nowym kierownictwem związków, po czym zapowiedział, że strajki są znakami anachizmu w systemie socjalistycznym i dziełem wrogów klasy robotniczej.

21 osiągnięć robotników

- Porozumienie pomiędzy robotnikami w Gdańsku a władzami PRL obejmuje 21 punktów, które podajemy poniżej:
1. Utworzenie wolnych i autonomicznych związków.
  2. Uznanie przez władze rządowe prawa robotników do strajku.
  3. W ciągu trzech miesięcy opracuje się prawo odnoszące się do warunków w których cenura może działać.
  4. Robotnicy, którzy brali udział w przeszłych strajkach i utracili pracę, będą natychmiast zwolnieni i przyjęci z powrotem do pracy, chyba że popełnili jakies przestępstwo.
  5. Wspólne komisje strajków mają prawo do opublikowania swych wymagań.
  6. Władze PRL powinny zapoznać społeczeństwo, w jaki sposób podejmą reformy ekonomiczne, jak również udzielić przedsiębiorstwom większej swobody w planowaniu.
  7. Robotnicy otrzymają zapłatę za dni w których trwał strajk, w zamian za to w ciągu trzech miesięcy powinni nadrobić straty spowodowane przez strajk.
  8. Wszyscy robotnicy otrzymają podwyżkę swych poborów miesięcznych, zwłaszcza ci, którzy zarabiali mniej. Program podwyżki będzie opublikowany najdalej do 1 stycznia 1981 roku.
  9. Wzrosty miesięczne robotników będą zwiększane w miarę wzrostu inflacji.
  10. Do 31 grudnia br. ulęgnie polepszeniu dostawa mięsa, przyczem eksport mięsa będzie ograniczony.
  11. Jakiś specjalne w których sprzedawano mięso po wysokiej cenie będą zabronione.
  12. Przyjęcie robotników do pracy będzie uwarunkowane od ich kwalifikacji, nie biorąc pod uwagę tego, czy należą do partii.
  13. Syndykaty będą czuwać, by nie istniały przywileje dla partynichych czy milicji.
  14. Robotnicy zatrudnieni przy ciężkiej pracy otrzymają emerytury w krótszym terminie, jeśli zgodzą się dobrowolnie na to.
  15. Władze powinny gwarantować emerytom dostateczną utrzymanie.
  16. Władze postarają się ulepszyć służbę zdrowia publicznego.
  17. Będą zwiększone miejsca w przedszkolach i żłobkach.
  18. Od połowy 1981 r. matki po porodzie otrzymają 3-letnie wakacje, z tym, że w pierwszym roku otrzymają pełną pensję, w dwóch następnych — połowę pensji.
  19. Władze PRL przestudiują do końca br. program, by skrócić okres oczekania na własne mieszkanie.
  20. Będą zwiększone dniówki za podjęte podróże służbowe.
  21. Bedzie zwiększona liczba sobót wolnych od pracy.
- Podczas tymi punktami komisja strajku wyraziła żądanie, by władze zwolniły z więzienia wszystkie osoby aresztowane w stanie nagłego zgłoszenia podczas strajku. Jeśli to nie stanie, robotnicy powrócą do strajku.

Los zakładników USA

Dnia 29 sierpnia br. upłynęło już 300 dni, jak 52 zakładnicy amerykańskich znajdują się w rękach fanatycznych studentów irańskich. Wśród nich są dyplomaci, należą do ambasady USA oraz kilku żołnierzy stanowiących straż tej ambasady. Przypuszcza się, że 49 zakładników przebywa nadal w gmachu ambasady, a jedynie 3 w gmachu ministerstwa spraw zagranicznych. Początkowo liczba zakładników składała się z 66 osób, z których 13 zostało zwolnionych, tj. kobiety i kilku Murzynów. Piórtora miesiąca wstecz władze Iranu zwolniły jeszcze jednego zakładnika - wicekonsula Richarda Queen, chorującego ciężko na skomplikowaną sklerozę. Główną przyczyną sekwestru dyplomatów USA było zmusić Stany Zjednoczone do wydania szacha Reza Pahlewi w ręce władz Iranu, oraz jego depozyty złożone w bankach amerykańskich. USA odmówiły temu żądaniu, a co więcej zamroziły depozyty pieniężne w bankach amerykańskich obliczone na 8,5 miliarda dolarów. Prezydent Carter obłożył Iran sankcjami ekonomicznymi, redukując swój eksport prawie do zera oraz zrywając z Iranem stosunki dyplomatyczne. Nawet nieudana wyprawa spadochroniarzy amerykańskich, a także zgon szacha nie zmieniły sytuacji amerykańskich zakładników. Władze Iranu twierdziły kilkakrotnie, że jedynie parlament irański ma władzę nad losem zakładników, lecz odbyły się już dwie sesje nowego parlamentu, a temat zakładników nie był wzięty pod debatę. Ogólnie utrzymuje się opinią, że Khomeini chce użyć zakładników jako kozła ofiarnego, by wymusić na Stanach Zjednoczonych, a także na innych państwach, że krytyczna sytuacja finansowa kraju i niepokoję wewnętrzne są wynikiem "diabelskiej polityki" Stanów Zjednoczonych. Irański minister spraw zagranicznych dąży do tego, by uwolnić zakładników amerykańskich i odzyskać miliardy dolarów zamrożonych w USA. Miliardy te mogłyby postawić Iran na nogi. Jednak jego starania robiają się o nie znożny upór Khomeiniego. Wydaje się, że wobec wzajemnej nieufności, żadna ze stron bnie się zrobić pierwszy krok.

TYGODNIK KATOLICKI SPOŁECZNO-KULTURALNY — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POŁONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920
KURTYBYA — 9 WRZESNIA (setembro) — 1980 — Nr 3.693 — (35/80)

Skonńczyć z terrorem

Prezydent Figueiredo, przywracając medawno wizytę kandydatów regionalnych Partii PDS, oświadczył, że ostatnie zamachy terrorystyczne miały na celu wstrząsnąć demokracją w Kraju, używając do tego przemocy i przemoc. On jednak zdecydowany jest kroczyć dalej w duchu demokracji, choćby te zamachy miały wzrosnąć do tryzacji.

P. Prezydent prosił kierownictwo partii, by starają się wyrazić opinię publiczną o rzeczywistym stanowisku rządu federalnego przede wszystkim zaś młodzieżą. Chodzi o pozyskanie zaufania społeczeństwa, że naczelne władze nie tylko nie dają swego oparcia tym zamachom, jak o tym chodzą pogłoski. Wprost przeciwnie, władze zwalczają wszelkie kres zamachom i wykręcić ich sprawców.

Przewidywał krokiem p. Prezydenta było wydanie polecenia, by policja federalna weszła do akcji z całym swym aparatem inwestygacyjnym, celem wykrycia winnych i ich przykładnego ukarania. Nie można bowiem dopuścić, by w gwałt. Bezpieczeństwo osobiste i zbiorowe obywateli musi być zagwarantowane. Jarbas Passarinho, lider

Prezydent FIGUEIREDO, przejeżdża do głębokości terroru, wypowiedział się, bezspornie dowodząc, że terrork nie stanie na drodze dalszej demokracji Kraju.

partii rządowej w Kongresie, omawiając to stanowisko p. Prezydenta, podkreślił, że Sześć państwa w swym stanowczym oświadczeniu wyraził to wszystko, co czuła cała partia PDS. Przyszły czas, by położyć kres wszelkim zamachom terrorystycznym sięgającym niepokój i zamieszanie w całym Kraju.

Jest rzeczą zrozumiałą, powiedział Passarinho, że nie będzie rzeczą łatwą wykryć natychmiast sprawców zamachów w Rio, który wywołao wielkie oburzenie w całym społeczeństwie. Zapewnił on jednak, że władze bezpieczeństwa nie spoczna, dopóki nie wykrąja sprawców tej zbrodniczej akcji.

Aurilano Chaves, wiceprezydent państwa, potępił również ostatnie akty terroru, które zostały głęboko sumieniem całego Narodu. Wyraził on głębokie przekonanie, że partie opozycyjne i całe społeczeństwo popierają stanowisko Prezydenta Figueiredo, by skonńczyć z terrorem.

Partie: PTB i PDT

Leonel Brizola, dawny lider Brazylijskiej Partii Robotniczej (PTB), gdy dzięki amnestii powrócił do Kraju stracił prawo do założenia własnej Partii PTB, na którego byłby posłankiem Iwete Vargas, córki zmarłego dyktatora Getuliu Vargasa. Iwete Vargas ubiegła Brizolę o pierwszeństwo zarejestrowania w Najwyższym Trybunale Wyborczym partię pod dawną nazwą PTB.

Widomym jest, że Iwete Vargas przyswoiła sobie prawo lidera tej partii, nie chcąc uciekać nad sobą szefostwa i programu partynego Brizolę. I stało się, że Brizola, posiadający charyzmę i popularność, pozostał bez "legendy". Partii czyli dawnej nazwy. Musiał więc zadecydować się na nową nazwę Partii Demokratycznej Robotniczej (PDT). W ten sposób dawny petebista zmobilizował się na dwa bloki: jeden, który nie dopuścił do tego, że Iwete Vargas ofiarowała Brizoli prawo do wejścia do prowizorycznej ko-

LEONEL BRIZOLA — lider dawnej partii PTB — stracił na rzecz b. posłanki Iwete Vargas kierownictwo nad obecną partią PTB i był zmuszony założyć nową partię PDT.

Ten krok Brizoli sprawił, że stracił da swej nowej partii jednego senatora i kilkunastu deputowanych federalnych, którzy przeszli do PTB lub innych partii. Dziś Brizola ma za sobą jedynie 8 deputowanych federalnych.

Aktualnie partia Brizoli jest silna tylko w Rio Grande do Sul oraz w Rio de Janeiro. Wielu polityków, którzy należą do PTB Iwete Vargas, stara się przekonać Brizolę, by zrezygnował ze swej partii i przeszedł do szeregów PTB. Dotąd Brizola wykazał nieustępliwość, twierdząc, że program jego partii — Socjalizm demokratyczny — jest lepiej przystosowany do obecnych warunków, jakie panują w świecie robotniczym i wśród studentów.

Zwolenicy Brizoli twierdzą, że posiada on wielkie możliwości, by kandydować jako senator w Rio lub gubernator stanu gauzowskiego. Powszechnie wybory w 1982 roku wykażą, jaką drogę obraze Brizola.

Etiopia atakuje Somalię

Do stolicy Kenii — Nairobi — donoszą, że wojska Etiopii atakowały graniczne rejonu Somalii na przestrzeni 45 km, nawiązując do wojny z Etiopią. W Etiopii znajduje się 15 tys. żołnierzy kubankubskich.

Innym celem ewentualnej ofensywy na Somalię było by przeskoczyć oddziałom somaljskim i powstańcom Somalii Zachodniej opowianemu pustyni Ogaden, skąd powstańcy wypędzeni zostali w 1978 roku. Jak już wiadomo, Stany Zjednoczone uzyskały zgodę państw Somalii, Tanzanii i Sultanatu Oman, by

założyć wojskowe bazy amerykańskie, w tym samym celu obrone regionu Zakotów Perskiej przed dalszą penetracją sowiecką.

Główną przyczyną zatargu między Etiopią i Somalią jest pustynia Ogaden położona na terytorium etiopskim zajęta przez Etiopię w ub. wieku, gdzie mieszka znaczna liczba Somalijczyków. W 1977 roku powstańcy somaljscy w Ogadenie uzyskali 90 procent swobodę, a Somalijczycy walczyli musieli się wycofać przed silną ofensywą wojsk

etiopskich wspieranych przez 17 tys. Kubankubczyków i 1,000 sowieckich doradców wojskowych.

Oblicza się, że ponad 100 tys. Somalijczyków uciekło z Ogaden, obawiając się, że represje ze strony zwycięzców. Uchodźcy ci usadowili się nad granicą etiopsko-somaljską w obozach prowizorycznych. Od tego czasu uchodźcy byli niekiedy upskami przez oddziały etiopskie, które siły terror i przemoc. Trudno przewidzieć, jak się skończy ewentualny konflikt między obydwojma krajami.

WYDARZENIA W SKRÓCIE

- ♦ **BELEM** — Na południu stanu Paru Indianie szczerpu Caiapós zabili 20 osób w tym 4 dzieci, napadając na fazendę znajdującą się w pobliżu rezerwatu indyjskiego. Bronią oni dostępu do swego terytorium.
- ♦ **WATYKAN** — Papież Jan Paweł II, przemawiając do 900 pielgrzymów polskich, oświadczył, że siła 6 mln. obywateli II wojnie światowej daje Polsce moralne prawo do niepodległości, suwerenności i prawo do samostanowienia.
- ♦ **BRASILIA** — Wykusiła głosów, Kongres zatwierdził projekt który odrzuca wybory na prezydentów i ławników do 1982 roku. Podczas dyskusji i głosowania nad tym projektem nie odbyło się bez tumultu, wywołanego przez opozycję.

IAN KRAWCZYK

OSTATNI TRANSPORT

CZYLI
JAK WALCZYLIŚMY W BRAZYLII O POLSKĘ

Całe szczęście, że zapowiedziana wizyta pań nie doszła do skutku. Nie wiem co było tego powodem i, aczkolwiek omiły nie są ewentualne podarki, w głębi serca czulem zadowolony z takiego obrotu. Albowiem byłoby przykro i nieprzyjemnie, gdyby owe panie przybyły do Domu i zastały wszystkich ochotników ululanych na amen. Mam wrażenie, że sami ochotnicy również byli zadowolony, gdyż po libacji u Anglików, nie mogło już spotkać ich nic bardziej atrakcyjnego.

Do kawy porannej jakoś nikt się nie kwapił. Na obiad również, chociaż ten był bardziej urozmaicony niż zazwyczaj — kucharka przygotowała jakąś pieczeń cielęcą, a nawet znalazła się kilka kurczaków, smacznie przyrumienionych. Przyszedł jedynie stary wachmistrz, poząglądł w kuchni do garnków, pociągnął głęboko nosem i powodził się swoją fajeczką na werandę.

Drawicz w nowym garniturze (na co mu taki garnitur, kiedy jechał na wojnę!) wymknął się na miasto: "Na zwłady" — jak powiedział. Nowak natomiast uprzątl rupiecie po choince i wyciągnął gdzieś z zakamarków patefon i płyty, ocalał przed destruktoryjnymi instynktami Matrosa.

Odezwiał się telefon, który długo brzęczał, aż go w końcu odebrał Nowak. Po chwili przyszedł z wiadomością, że to do mnie.

"Co znowu ta Arciszewska wymyśliła?" — zastanowiło mnie.

Wprawdzie posłyszałem w słuchawce głos niewieści, lecz nie była to Arciszewska. Jak wywnioskowałem, głos był młody, świeży i miłe brzmiały dla ucha.

— Ha! Ha! Ha! Quem fala? — ktoś dopowiadał się natarczywie.

— O co chodzi?

— E casa dos voluntários poloneses?

— Tak, o co chodzi?

— Co u was styczące?

— Psia koci! Co za pułafatości!

— Nie.

— Jak to nie! — z wyrzutem. — Dzień świąteczny...

— Właśnie dlatego.

— Żadnej uroczystości? Żadnej uczty? W ogóle — nie?...

Co robia ochotnicy?

Powiedzieć czy nie powiedzieć? Zarzykowałabym:

— Leżą pokotem.

— Co się stało? Epidemia?

— Można to i tak nazwać. Spowodowana wirusem pijaństwa.

— Nie widać po twoim głosie, byłby był po pijanemu. A kto właściwie mówi?

— Przywołaj mnie do telefonu wiedziałas chyba, z kim rozmawiasz rozmawia Roberto.

— Nieprawda. Ten, który przyjmował telefon, powiedział mi ci João na imię.

— Przypuszczam i co z tego?

— Jak to co? Przecież ja ciebie znam!

— To cudowne. Tylko ja nie wiem z kim mam przyjemność i zaszczyt.

— Nie domyślasz się?

— Skąd? Nie jestem zwykłym waczem. A więc?...

— A czy jest takie waczem?

— Dla mnie, tak.

— Nie uważam tego za konieczne. Chcę po prostu porozmawiać z tobą...

Masz babo placek! Też taka telefoniczna przyjemność!...

— Nie mam zbyt wiele czasu na takie rzeczy. List piszę...

— Ach, list. Do kogo? Do żony? Do namorodny?...

— Słuchaj, powiedz mi, czy masz psolki?

— Dostatecznie aby zrozumieć, czy ktoś nie mówi głupstwa. Tyle tylko, że niebyst poprawnie.

Aha, zastrzeżę się. Zaraz zobaczmy.

— Jesteś głupią gąską. Comprendeu?

— Tylko, proszę cię, nie strój sobie ze mnie żartów.

— Zrozumiałaś?

— Trochę.

— I nie podziękujesz mi?

— Za co?

— Za komplement.

— No, widzę, zaczynasz sobie ze mnie kpić.

— Ależ nic podobnego.

— Powiedz mi swoje imię.

— Czy ci to potrzebne?

— Jak najbardziej. Jakżeż możemy podtrzymywać tę rozmowę, jeżeli nie wiem z kim rozmawiam?

— Poczekaj, niech się namyśli.

Przez chwilę trwało milczenie.

— I tutaj mi tak samo.

— Na, jak długo jeszcze?

— Kiedy mi tu koleżanka szepcze do ucha.

— Niech poszperze do słuchawki, żebym i ja wiedział o co chodzi.

— Mówi, że ubolewa nad waszym losem.

— Jakim losem?

— Ochotniczym, żołnierskim. Tacy młodzi!... Gdzie wy się wybieracie i po co?

(C. d. n.)

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

131 NARODOWOŚCI W ZSRR

ZSRR poza Wielkorusami stanowi mozaikę aż 131 narodowości, ale tylko 23 spośród nich, w tej liczbie Polacy, liczą ponad 100 tysięcy mieszkańców. Z tych 23 grup etnicznych tylko Żydzi i Polacy wykazują spadek liczebny. W wypadku Żydów jest on wywołany emigracją. Ponieważ repatriacja Polaków do kraju zakończyła się przed rokiem 1959, więc w tym wypadku jedynym wyjaśnieniem może być tylko przymusowe wynarodowienie.

W całym ZSRR wychodzi tylko jedna gazeta po polsku "Czerwony Szatan" ukazujący się w Wilnie w nakładzie 60 tysięcy egzemplarzy nie przedostaje się poza granice Litwy. Także w Wilnie władze tolerują polski zespół pieśni ludowej "Wilia" i zespół teatralny przy Domu Kolejarza. We Lwowie działa Polski Teatr Obwodowy a w Irkucku — Klub "Wisła". Nawet te nieliczne placówki pracują w warunkach bardzo ciężkich i mają ograniczoną swobodę ruchów.

W całej dawnej Katołpolce Wschodniej jest tylko jedna, dziesięcioklasowa szkoła z polskim językiem wykładowym w Lwowie. Litwa pod tym względem stanowi wyjątek. W 1953 roku działały na Litwie 263 szkoły z polskim językiem wykładowym. Uczyło się w tych szkołach 27 tys. polskich dzieci. W ciągu 15 lat liczba polskich uczniów spadła do 19 tysięcy. W 1979 r. pozostały już tylko 124 polskie szkoły — połowa tego, co istniało dwadzieścia pięć lat temu.

ZANIK MONARCHII NA ŚWIECIE

Choć Hiszpania stała się w roku 1975 ponownie królestwem, ogólna ilość monarchii zmalała w latach siedemdziesiątych bardzo znacznie. Po przewrótach w Grecji, Afganistanie, Etiopii, Laosie, Kambodży, Iranie i Afryce centralnej zostało już tylko 26 monarchii, w tym 7 krajów będących samodzielnymi księstwami lub szekiatami. Cyfra ta nie obejmuje 14 państw i państewek brytyjskiego "commonwealth", których głową jest nadal królowa brytyjska.

Szczególnie zmalała ilość mocarstw, bo Etiopia, Iran i Afryka Centralna pozbyły się swych cesarskich władców i już tylko Japonia ma na swym szczyście cesarza — Hirohito. Królestw jest jeszcze mniej, mianowicie:

W Europie — Belgia (Baudouin od 1951), Dania (Małgorzata II od 1972) — Hiszpania (Juan Carlos I od 1975), Holandia (Juliana od 1948), Norwegia (Olav V od 1957), Szwecja (Karol XVI Gustaw od 1973) i Wielka Brytania (Elżbieta II od 1952)

W Azji — Arabia Saudyjska, Bhutan, Jordania, Malesja, Nepal, Tajlandia i Tonga.

W Afryce — Lesotho, Maroko i maleńkie Suazi.

Reszta "mniejszych" stanowią azjatyckie sultanaty, emiryaty i szekiaty oraz 3 księstwa europejskie: Luksemburg, Monako i Liechtenstein.

Wśród 14 państw i państewek "commonwealth", tylko Kanada, Australia i Nowa Zelandia są państwami w pełnym tego słowa znaczeniu, bo Pakistan i Bangladesz już do "commonwealth" nie należą.

SILKONOWE OCZY

Naukowcy z amerykańskiego przedsiębiorstwa Hughes Aircraft pracują nad mikroskopijnym urządzeniem, które pozwoli robotom niemal natychmiast rozpoznawać znajdujące się przed nimi obiekty.

Zasadniczą częścią tych "sztucznych oczu" są układy CCD — silikonowe chipy, które podobnie jak "oczy" przetwarzają obraz na "pakiety" danych elektrycznych.

Układy CCD wykrywają zarówno widzialne jak i podczerwone promieniowanie i funkcjonują bez potrzeby zamiany oryginalnych informacji na sygnały cyfrowe. Dzięki temu "sztuczne oczy" konstruują obraz obiektu w ciągu 50 milisekund, podczas gdy komputerowi zajęłoby to 10 sekund.

Zachęci tymi wynikami konstruktorzy próbują obecnie połączyć informacje z dwóch takich urządzeń, aby otrzymać obraz stereoskopowy.

STAROZYTNE AMAZONKI

Archeolodzy uważają, że Amazonki istniały już w V — IV wieku przed Narodzeniem Chrystusa. Pogląd ten oparł na badaniach grobowca septyjskiego, odkrytego niedawno w pobliżu moldawskiej wsi Bababany (południowo-zachodnia część Rosji).

Znaleziono tu szkielet kobiecy, wiotki i jej kości, złote kolczyki i inne ozdoby oraz naczynia gospodarskie. Na podstawie tych odkryć archeolodzy doszli do wniosku, że Amazonki nie tylko uoszczyły, nie były wojownicze, ale także były prawidłowymi mistrzyniami, ochraniającymi domowe ognisko.

LEK PRZECIWKO NARKOMANI

Amerykańskie pismo medyczne "The Journal of the American Medical Association" poinformowało o odkryciu przez badaczy z wydziału medycyny Uniwersytetu Yale środka, likwidującego objawy głodu narkotykowego.

Lek ten — hydrochlorek chlorny — jest używany powszechnie na obniżenie ciśnienia. W czasie wstępnych prób klinicznych już po dwóch tygodniach uzyskiwano pozytywne wyniki.

Lek ten — hydrochlorek chlorny — jest używany powszechnie na obniżenie ciśnienia. W czasie wstępnych prób klinicznych już po dwóch tygodniach uzyskiwano pozytywne wyniki.

PRYWATNE ARSENAŁY

W "prywatnych arsenalach" w USA znajduje się — jak informuje "Washington Post" — ponad 50 milionów pistoletów i około 100 000 karabinów i dubeltówek. W USA są również "kolekcjonerzy" ciężkiej broni, nie wyłączając czołgów i armat.

Ważnym amerykańskim dziennik poinformował jednocześnie, że w ostatnim dziesięcioleciu liczba zabójstw popełnionych w Stanach Zjednoczonych przy użyciu broni palnej podwoiła się.

WĘDROWKA LUDÓW Z AZJI DO AUSTRALII

W zachodniej Australii znaleziono czaszkę człowieka, na podstawie której powstała nowa hipoteza o pochodzeniu tego kontynentu. Według tej hipotezy do Australii przybyły dwie niezależne od siebie, migracje. Jedną grupą osadników, charakteryzującą się krepą budową ciała, przywędrowała z południowo-wschodniej Azji. Spokazawszy się w Australii, grupy te zmieszały się, stając się przodkami obecnych aborygenów. Wychodzący z południowo-wschodniej Azji szli prawdopodobnie przez wyspy Jawa i Timor do północno-zachodniej Australii. Drugą grupą mogła podążać do północno-wschodnich rejonów Australii, a później część ich dotarła do Tasmanii.

TAJEMNICE FRANCUSKICH KONT W BANKACH SZWAJCARSKICH

Około 800 tysięcy bogactw Francuzów ma konta bankowe w Szwajcarii. Zdaniem ekspertów finansowych na kontach tych znajduje się olbrzymia suma 400 bilionów franków, co równa się rocznemu budżetowi państwa.

Nielegalny przetrzymywanie pieniędzy z Francji do Szwajcarii osłabia gospodarkę francuską i jest źródłem wielu oszustw podatkowych. Władze finansowe w Paryżu usiłują dowiedzieć się dyskretnie, do kogo należą francuskie konta w bankach szwajcarskich, te zaś skrzętnie strzegą tajemnicy.

Na tym tle doszło niedawno do francusko-szwajcarskiego zatargu. Po aresztowaniu w Szwajcarii dwóch urzędników francuskich, usiłujących poznać tajemnice kont bankowych, francuskie władze celne ograniczyły znacznie ruch na granicy, zamkając większość przejść.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

◆ Międzypaństwowy mecz Brazylia — Urugwaj zakończył się zwycięstwem jednaki Brazylia w stosunku 1:0. Jedyną bramkę strzelił w 15 minucie przebiegnięciem, lecz atak wykażać brak zgrania. Temu nie należy się dziwić wobec faktu, że Brazylczycy mieli tylko jeden trening przed meczem.

◆ Steve Ovett, wspaniały biegacz angielski, pobit ostatnio swój własny rekord światowy na 1.500 m, osiągając czas 3 minuty i 31,4 sekund. Pobit on swego doskonałego rodaka Sebastiana Coe, który również odznaczył się w biegu na 800 m i 1.500 m.

◆ Polska była reprezentowana na Olimpiadzie w Moskwie przez 322 zawodników i zawodniczek. Wśród nich była Irena Szewińska (34 lata), dla której były to już piąte z kolei igrzyska.

◆ Międzypaństwowe spotkanie juniorów Polska — RFN, rozegrane w Poznaniu, przyniosło zwycięstwo Polakom w stosunku 115x107. Juniori natomiast przegrali mecz z Niemkami 62x83.

◆ Maria Bergowa (Bulgarka) rzuciła dyskiem na odległość 71,80 m tj. o 30 cm dalej od dotychczasowej rekordzistki Swięta — Evelyn Jahl, zawodniczki NRD.

◆ Tour de France — słynny wycisk kolarski dookoła Francji wygrał Holender Joop Zoetemelk, który już pięć razy zajął drugie miejsce. Drugie miejsce zdobył również holenderski kolarz — Kuiper. Na trzecim miejscu uplasował się Francuz Martin.

◆ Siedmiu zapasników Afganistanu, którzy mieli reprezentować swój kraj na Olimpiadzie w Moskwie, uciekli do Pakistanu, prosząc tamtejsze władze o azyl polityczny.

◆ Władysław Kozakiewicz, rekordzista świata w skoku o tyczce, zaprzany w Moskwie podczas Olimpiady przez jednego z korespondentów, czy go nie denarutowali gwiazdy widocz Świdziński, odpowiedział w wywiadzie w momencie wykonania skoków słyszałem tylko: "Spokojnie Koza, tylko spokojnie". (Ostatnie Wiadomości).

◆ Henry Marsh, amerykański biegacz przebiegł 3 tys. m z przeszkodami w czasie 8:15,68 min. Tym samym pobit on o 4 sekundy rekord Polaka Bronisława Malinowskiego — 8:19,98 min.

◆ Brazylijski kierowca Fajmut wygrał wycięgi samochodowe Formula 1 w Holandii, zajmując pierwsze miejsce. Jest on na liście 2-gim, o dwa punkty mniej od Australijczyka Jonesa.

NA ZLECENIA "DO WYBORU" KLIENTOM PEKAO W POLSCE

OKOŁO 400 DEWIZOWYCH

SKLEPÓW «PEWEX»

NA TERENIE CAŁEGO KRAJU

oferuje bogaty wybór atrakcyjnych i pięknych artykułów najwyższej jakości.

KAZDZE ZLECENIE "DO WYBORU" UPRAWNIA ODBIORCIE W POLSCE NATYCHMIAST PO OTRZYMANIU DO ZAKUPÓW W SKLEPACH «PEWEX» JAK RÓWNIEŻ W BANKU PEKAO — POLMOT — LOCUM — AGROMET.

Zlecenia przyjmują autoryzowani dealerzy PEKAO oraz

PEKAO TRADING CORPORATION

225Park Ave. South, New York, N. Y. 10003

CASA DAS SEMENTES

PROAGROPEC — PRODUTOS AGROPECUARIOS LTDA.

Comércio de: Sementes, Adubos, Inseticidas, Fungicidas, Equipamentos e Ferramentas Agrícolas.

Rua Pedro Ivo, 739 (Perto da antiga Rodoviária)

Fones: 222-3478 e 232-9721

CURITIBA PARANA

PROFESOR WILCZUR

(64) Zanotowany wszystkie objawy, nie pomijając nawet takich, które pozornie nie mogły mieć żadnego znaczenia, ani takich, których obserwujący lekarz nie umiał sobie wytłumaczyć. Posługując się tak obfitym materiałem, Wilczur mógł sobie wyrobić pogląd na stan choroby i na rodzaj choroby. Założone diagnozy i opinie konsyliów, zdawały się zawierać słuszny pogląd, ile w okolicy mózdku (według opinii Collemana między mózdzkiem a korą mózgową), wytworzył się nowotwór powstały ze zwyrodnienia tkanki pajęczynki lub też miękkiej opony mózgowej.

Rancewicz też skłaniał się ku temu poglądowi, dodając, iż sam Dobraniecki wyraził zdanie, że początkowo nowotwór dopatruje się gdzieś w okolicy szyszynki, a to z tej racji, że pierwsze objawy choroby dotyczyły przemiany materii. Początkowo on sam, jak i inni lekarze, którzy go badali, oskarżali o to, że funkcjonowanie wątroby.

Tak — przyznał Wilczur. — Wydaje mi się, że Dobraniecki miał rację. Niedokładność w pracy wątroby bardzo często bywa objawem wtórnym na nie dostatecznej sekrecji gruczołu szyszynkowego. Jedeli jednak istotnie nowotwór tam się zagnieździł, skutkiem go przedstawiać będzie nader poważne trudności. Nie wątpiłbym stwierdzić można, że również ulegają naciskowi corpora quadrigemina. Wskazują na to aż nadto wyraźnie zaburzenia słuchowe i wzrokowe. Również i mózdek jest zaangażowany. Wynikałoby stąd, że rozgałęzienia nowotworu idą w różnych kierunkach i są powiklane.

Zamyślił się, a Rancewicz zapytał: — Czy w takim stanie rzeczy operacja w ogóle może mieć sens? — Nie wiem. Zobaczę, — odpowiedział Wilczur. — Chcę teraz go zbadać.

Dobraniecki był przystojny, nie poznał jednak Wilczura, który od razu zauważył u chorego objawy wazy, a nie zanotowany w historii choroby: rozszerzone źrenice. Dawało to podstawę hipotezie, że zmniejszła się wydajność również i przysadki mózgowej, gdyż rozszerzenie źrenic mogło być skutkiem jedynie nadmiernej produkcji nadnercza, produkcji regulowanej właśnie przez hormony przysadki. To z kolei nasuwało myśl, że rozmiar nowotworu istotnie musi być pokaźny, skoro jego nacisk poprzez most działa na przysadkę. Oznaczałoby to, że aneuductus Sylvius jest przycięsniety i połączenie między trzecią a czwartą komorą przerwane.

Dalszy ciąg badań nie nowego nie wniósł do koncepcji Wilczura. Ponieważ za pracą serca była dostatecznie intensywna i ciśnienie krwi nie spadało poniżej 100, uznał, że można przeprowadzić operację.

Więcej o tym natychmiast rozszedła się po całym gmachu. Wobec tego, Wilczur ze względu na stan swojej lewej ręki nie mógł osobiście przeprowadzić zabiegu, operować miał doktor Rancewicz, w asystę specjalisty od chirurgii mózgu, doktora Henneberga z Poznania, który już od tygodnia bawił w Warszawie.

Operacja została wyznaczona na godzinę dziesiątą wieczór. Tymczasem Wilczur z Rancewiczem i Hennebergiem zamknęli się w gabinecie anatomicznym. Tu na modelu mózgu Wilczur zaczął objaśniać szczegółowo swój pogląd na położenie i rozgałęzienie nowotworu.

Oczywiście do czasu otwarcia czaszki, wszystko było operacją się tylko na jego hipotezach, ale obaj dżurczacy starali się nie uronić ani jednego słowa, objaśnić, obaj bowiem wierzyli w to, że hipotezy Wilczura wynikają z jego zdumiewającej intuicji, z intuicji graniczącej z geniuszem.

Tak się, moim zdaniem, przedstawia sprawa — zakończył swój wykład. — Przynajmniej, że operacja jest niezmierznie trudna i mała zostaje nadzieja, że ściśle mówiąc osiem lub dziewięć cięć, trzeba będzie wykonać na ślepo, bez posługiwania się wrokiem, a ufając jedynie swemu zmysłowi doświadczenia.

A to ładnie nas pan pociesza, profesorze — zamknął się Rancewicz.

Henneberg wstał i odsunął krzesło: — Ja głoszę za zrezygnowanie z operacji.

Jestem przeciwnego zdania — potrząsnął głową Wilczur.

Alaż to przechodzi ludzkie możliwości!

Wobec tego — poważnie powiedział Wilczur — należy wydobyc z siebie możliwości nadludzkie. Według mnie, pacjent w razie zaniechania operacji nie przeżyje do jutrzejszego wieczora. Ryzyko zatem jest żadne. Nie byłbym za operacją, gdyby nie fakt, że sześciu wycięcie nowotworu z całą pewnością uratuje mu życie. Nie tylko uratuje życie, lecz pozwoli powrócić do zdrowia. Moim panowie, chodzi tu o mechaniczne usunięcie narośli, a to w każdym wypadku zadanie jest trudne. Może najtrudniejsze z tych, jakie spotkałem w życiu. Niemniej jednak uważam za swój obowiązek powiedzieć panom, że żadnemu chirurgowi nie pochwalabym się cofnięciem się przed nim. Zwłaszcza wtedy, gdy cofnięcie oznacza bezapelacyjną śmierć chorego.

- POLONIA ZAGRANICZNA -

WŁOCHY:

RZYMIANIN Z BESKIDZKIM RODOWODEM

Karol Badura, wybitny malarz polski, stale mieszkający w Rzymie, wielokrotnie odznaczony i wyróżniany za swą oryginalną twórczość, zawałił do Polski po czterdziestu latach rozłąki z rodzinnym krajem.

Wystawiał na swe prace na obu półkulkach (również w Polsce), jest członkiem wielu towarzystw, m. in. sędzią "Academii Tiberiana", a jego nazwisko figuruje w kilku encyklopediach włoskich.

Mimo oddalenia utrzymuje Badura żywe związki z Polską, a jego twórczość nosi ślady wpływu, jakie zarysowały się jeszcze w okresie, kiedy jako nauczyciel rozwijał swój talent przeniknięty tym wszystkim, co tworzyło obraz beskidzkiej góralszczyzny.

W programie pobytu Karola Badury jest spotkanie z przedstawicielami różnych środowisk artystycznych. Artysta zamierza spotkać się też ze swoimi kolegami z czasów wojny (brał udział w bitwie pod Monte Cassino) oraz odbyć kilka wędrowek po Beskidach, które mimo różniak zachował wiernie w sercu i pamięci.

W. BRITANIA:

PODWOJNA WYSTAWA W INSTYTUCIE POLSKIM

W związku z 40-leciem kampanii francuskiej byli jej uczestnicy, zrzeszeni w związkach polskich grenadierów i żołnierzy 2 DSP, urządzili w londyńskim Instytucie Polskim skromną wystawę, obrazującą dzieje obu tych jednostek, które chlubnie spisały się w walkach we Francji.

W sali I Dyw. Gren. umieszczono na honorowym miejscu 3 historyczne standardy oddziałów dywizji oraz makietę oficera w mundurze polowym, a w gablotach i na stołach można było oglądać mapy, szkice, dokumenty, zdjęcia, wydawnictwa polskie i zagraniczne poświęcone grenadierom, drobne pamiątki osobiste, część oprządzenia i umundurowania, odznaki i wyuki prasowe. Ty część wystawy przygotował głównie mjr. dr P. Niekarszewska.

Na piętrze, w sali im. gen. Kukieła, wystawiono ekspozycję 2 Dywizji Strzelców Pieszych jak również specjalnego oddziału, który powstał w 1944 r. w Górnej Sabaudii, a rekrutował się w dużej mierze z żołnierzy tej dywizji. Ta część wystawy jest bogatsza, bo oprócz pamiętek z samej kampanii w francuskiej zawiera ekspozycję z okresu internowania 2 DSP w Szwajcarii. Szczególnie licnie reprezentowane są wydawnictwa i dokumenty jak również poezia obozowa. I tu znowu na honorowym miejscu umieszczono dwie makiety: oficera i szeregowego 2 DSP w pełnym umundurowaniu i oprządzeniu bojowym. Zebraniem ekspozycji dywizyjnych oraz ich ujęciem i rozmieszczeniem zajął się też i E. Car.

Podwójna wystawa otwarta przez gen. bryg. S. Brzeszczyńskiego, wzbudziła duże zainteresowanie i wzdziwilo ją wiele osób, w tym spore grono przyjezdnych z Polski.

T. K. K.

BELGIA:

"AFISZ W LATACH 1900 - 1980"

To tytuł wystawy, jeszcze jednego punktu bogatego programu uroczystości z okazji 150-lecia Belgii, zamknięty w cyklu "Europalia 1980 - Belgique 150".

We wszystkich niemal ocenach tej wystawy podkreślono z uznaniem dorobek Polski w dziedzinie plakatu. Afisz nie zawsze cieszył się dobrą opinią i w kręgach artystycznych i u szerszej publiczności. Bardzo długo traktowany był jako sztuka podrzędna, merkantylna, nieważna. Oceniano afisze z punktu widzenia jego użyteczności, ale nie traktowano go jako dzieła sztuki. Czasy się zmieniły i od kilkudziesięciu lat plakat (afisz) ma już należne miejsce w sztuce.

Niki dziś nie wątpli, że rzadka i ciekawostkę stanowiące afisze Magritte'a czy kolorowe litografie Toulouse-Lautrec'a stanowią część nieodłączną produkcji wielkich artystów; że kreacje Alfonsa Muchy czy Aubrey Beardley'a są nieodłączne od Nowej Sztuki, że Colin czy Savignac byli pionierami syntez graficznej. Afisz — oczywiście dobry afisz — wyszedł daleko poza ramy reklamy, a równocześnie daje on świadectwo epoki i posiada wartość kolekcjonerską. Poprzez afisz można obserwować zmiany w życiu i obyczajach, w pasjach ludzkich, w gustach epoki. Afisz to niejako świadectwo danego czasu. Dziś pasjonuje szeroką publiczność: w Szwajcarii np. istnieją specjalne plansze, na których umieszcza się ostatnie najmniejsze kreacje z tej dziedziny grafiki.

Przy okazji okazji, gdy mowa o plakacie, komplementy zbierała Polska. Recenzent wystawy "Afisz w latach 1900 - 1980", Jean Pigeon, tak pisze na łamach "La Libre Belgique": "Jak wódka zburka, jak teatr Mroźka czy filmy Kajdy, tak i afisz polski stanowi poszukiwaną wartość i oryginalność".

Przy okazji podkreśla się, że jedynie w swoim rodzaju, wspaniałym okazem Muzeum Plakatu w Wilanowie posiada, obok Ks. kan. B. Szuberek w serdecznych słowach pożegnał zmarłego w imieniu Polaków.

BND

SZKOCJA:

ZGON PRZYJACIELA POLAKÓW

W Edynburgu zmarł Mr. John Burnett, komandor brytyjskiej marynarki w stanie spoczynku, oddany i zasłużony przyjaciel Polaków. Był on właścicielem domu przy 10 Warriston Crescent, w którym w roku 1848 mieszkał Chopin, gdy przybył do Szkocji by dać cyki koncertowy. Wówczas właściciel domu dr. Owczesny właściciel domu dr. Tyszczyński ofiarował gościnnie swemu wielkiemu rodakowi.

W domu tym dzięki uprzejmości np. Burnetów odbywały się od r. 1986 dwa razy do roku recitale chopinowskie organizowane przez Szkocko-Polskie Koło Chopinowskie. Życzliwość pp. Burnetów nie ograniczała się tylko do otwarcia podwoi ich historycznego domu na koncerty. Wieczory te były zawsze połączone z miłymi i gościnnymi przyjęciami.

W pogrzebie zmarłego wzięli udział również polscy członkowie Koła Chopinowskiego, Ks. kan. B. Szuberek w serdecznych słowach pożegnał zmarłego w imieniu Polaków.

KUCHNIA POLSKA

WĄTROBA SMAZONA

Pół kg wątroby wieprzowej, 60 g smalcu wieprzowego, pół szklanki wina, pół szklanki rosółu, łyżka sosu soja, 2 łyżki czosnku, łyżka cukru, łyżka octu winnego.

Wątrobę pokrajać na bardzo cienkie paski, wypukać w zimnej wodzie, zalać na godzinę winem, włożyć ponownie do zimnej wody, aby zeszła cała krew. Dokładnie odsączyć, do zimnej wody, aby zeszła cała krew, sosy i ocet, dodać cukier, mieszając. Następnie wlać rosół, sos sojowy i ocet, dodać cukier i zagotować. Podawać posypaną drobno posiekanym czosnkiem, z ryżem ugotowanym na sypko.

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MEDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos - Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital.
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 224-8494
14.º and. - Conj. 1411 - Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 - Fone: 262-1763
80.000 - CURITIBA - PARANÁ

DR. ANTONIO LUCAS PALKA
UROLOGISTA
Choroby nerek, pęcherza, przewodów nerkowych, prostaty choroby weneryczne, leczenie bezpłodności męskiej, Kurs specjalizacji przechodził w Hospital de Clinicas de Curitiba i w Lyon we Francji.
Consultório: CLINICA SOMASA
Rua Vicente Machado, 987 - Fone: 233-4111
Curitiba - PARANÁ
Przyjmuje po południu - Mówi po polsku.

CLINICA GERAL
DR. KRAUSE
Av. Republica Argentina, 4059
Novo Mundo - Portão - Curitiba

Dentyści:

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK
CIRURGIA-DENTISTA
Alameda D. Pedro II, 602 - BATEL
H O R A R I O - Das 15,00 às 19,00 horas
M O W I S I E P O P O L S K I !
- FACIL ESTACIONAMENTO -

Szpital:

DOENÇAS DAS MAMAS - (Senografia - Termografia)
PREVENÇÃO DO CANCER GINECOLÓGICO
DR. CLAUDIO PACIORNIK
EXAMES COM HORA MARCADA - Fone: 232-3232
CASA DE SAÚDE PACIORNIK
PARTOS - OPERAÇÕES
80.000 Curitiba - Rua Lourenço Pinto, 83 - Paraná

Adwokaci:

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
SPRAWY CYWILNE, KRYMINALNE, INWENTARZE LTD.
Praça Pres. Getúlio Vargas, 68 - Tel.: 232-0868
São José dos Pinhais - Paraná

DR. EDWARD ŻELAK
Zalatawa sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. - Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneia, 10 - 4.º piętro - Conj. 401 (Esq. Pça Zacarias), Edif. Quinco - Fone: 232-0278 - Curitiba - PR
ESCRITORIO DE ADVOCACIA ELIMAR SZANIAWSKI
Causas Cíveis e Comerciais - Despejos - Inventários - Cobranças - Família.
Direito do Trabalho e Direito Administrativo.
Horário: Das 9,30 às 11,30 horas e das 15,00 às 18,00 horas.
Av. Luiz Xavier, 68 - 11.º and. - Conj. 1105 - Ed. Tijuca
80.000 CURITIBA - PARANÁ

Uśmiechnij się...

- Smutny jest los służącej - mówi pokojówka do koleżanki.
- Dlaczego?
- Jak chce podobać się pani, to nie mogę podobać się panu; a jak się panu podoba, to znów nie podoba mi się pani.
- ♦
- Co to za hałasy były u was tej nocy? - pyta sąsiadka.
- To moja żona dziwiła się, że m tak późno do domu wrócił.
- ♦
- Dlaczego się Wanda utopiła? - pyta nauczycielka uczennice.
- Bo nie chciała iść za Niemca, a Polak jej się nie trafił.

DZIAŁ POETYCKI

Czas już Panie, bym usiadł

Czas już Panie, bym usiadł i trochę odpoczął zanim pójdę dalej tą drogą wśród pól...

Śladem na kamieniu sam - lecz nie samotny w ciszy - pełnej Twoich śladów

Kilometrem każdym tej radośniej drogi coraz lepiej poznaję moc Twojego kochania Ty dajesz mi siły i chęć tej wędrówki! Ty na każdym kroku dajesz coś nowego poploch - niepotrzebny - wystraszonych ptaków chłodny cień mocoła do siebie przytulonych drzew nieustannie szelest drzazgającego złoba i strumień wścieknie gąsaczący pragnienie...

Kolejny to już dzień tej mojej wędrówki i coraz to inna droga jest przede mną i coraz to inny ślad po mnie zostaje bo - ważna jest moja obecność tam wszędzie gdzie smutny jest ktoś gdzie ktoś stoi sam bo - ważne jest moje sercem pochylenie nad dzieckiem co płacze nad zgubioną piłką nad matką zmeżoną całonocną pracą nad człowiekiem - który nie ma gdzie spać... Daj mi Pani siły - na każdy, Tobą wypełniony dzień!

Krzysztof Maria Lausch

Na ausência do padre, leigo casa e batiza

Na ausência do padre Pio Hensgens, pároco de doze comunidades de um bairro de Natal (Rio Grande do Norte), os paroquianos fizeram reuniões com os pais, prepararam a Primeira Eucaristia, encomendaram defuntos, batizaram crianças da comunidade e fizeram casamentos.

Segundo o padre Pio, o "leigo não é para ajudar o padre, mas junto com o padre ele deve assumir a responsabilidade da Igreja. Por vocação, ele é a Igreja junto com o padre. E esta minha intenção e acho que estou conseguindo".

Para o padre, esses atos não vão de encontro ao pensamento da Igreja, pois o Papa João Paulo II deu licença oficial para o leigo ser testemunha da Igreja. O padre incentiva, anima e conscientiza o povo que está em marcha. Afirmando que não há nada de mais em os leigos realizarem casamento porque quem faz o casamento "são os noivos e o padre é apenas testemunha oficial".

Explicou o pároco que cada comunidade tem vida própria, tem seus ministros, catequistas, equipes que desenvolvem trabalhos de cunho social, e cada uma pode se manter por si, independente da presença do padre.

Observou ainda que esse preconceito contra a realização de ofícios religiosos por leigos é consequência de uma idéia implantada pelos católicos portugueses e que perdura até nossos dias.

Acrescentou que está feliz, "porque a equipe responsável preparava até a pregação do domingo, coisa que os padres não fazem mais, por isso, "agora a gente sabe com quem contar".

Planos — Padre Pio declarou que está encaminhando lentamente a comunidade para desenvolver uma conscientização mais política, assim como, despertando-a para a cultura porque sente a ausência de líderes. Pois, "precisamos de pessoas que se preocupem com a política cristã". (CIC).

JOÃO PAULO II visitará a Grã-Bretanha

O Papa João Paulo II aceitou um convite para visitar a Grã-Bretanha, a primeira viagem de um Pontífice em funções a este país. Não foi fixada a data mas provavelmente será no verão (do hemisfério nor-

te) de 1982, conforme anunciou o serviço católico de informação. O programa da visita não está ainda terminado mas um porta voz disse que não incluirá a Irlanda do Norte, onde 2.053 pessoas morreram já em 11 anos de violência sectária. Na Irlanda do Norte a população compreende uns 500.000 católicos e um milhão de protestantes.

Há uns 4,5 milhões de católicos na Inglaterra e Escócia, cujas igrejas protestantes são, respectivamente, a anglicana e a escocesa. A Rainha Elizabeth II é chefe temporal da Igreja Anglicana com "o defensor da fé". O chefe espiritual da Igreja da Inglaterra, o Arcebispo de Canterbury, doutor Robert Runcie, disse numa mensagem que o anúncio da visita do Papa lhe produziu grande alegria. As igrejas anglicana e católica foram acérrimas inimigas durante muito tempo na Grã-Bretanha após a ruptura do Rei Henrique VIII com Roma na primeira metade do século XVI. Muitos mártires de ambas as crenças foram queimados na fogueira. Ainda subsistem muitas leis de discriminação contra católicos, impostas após a queda do Rei católico Jaime II em 1688 e instauração do protestante Guilherme II e sua esposa Maria, no trono inglês.

ESTE ANO O BRASIL TERÁ A MAIOR COLHEITA DE CEREAIS

O Brasil terá a maior colheita de cereais da história este ano, apesar de uma sensível queda na produção de trigo, segundo um relatório divulgado na semana passada pelo Departamento de Agricultura dos Estados Unidos. O relatório prevê grandes aumentos na produções de milho e de arroz.

O relatório destaca que a produção brasileira de trigo, que chegou a ser calculada em 4 milhões e 500 mil toneladas, será de apenas 2 milhões e 900 mil toneladas. Isto deverá elevar as importações brasileiras de trigo em 4 milhões e 600 mil toneladas, em vez de 3 milhões e 780 toneladas.

Segundo o relatório, até o fim de abril, o Brasil já tinha contratado a importação de 2 milhões e 60 mil toneladas, das quais 1 milhão e 300 mil fornecidos pelos Estados Unidos e o restante pela Argentina.

A produção de milho, que será de 19 milhões e 700 mil toneladas, 3 milhões e 400 mil a mais do que no ano passado, abre possibilidade de exportação, ajudando atingir a meta de 20 bilhões de dólares em exportações.

O relatório destaca que existem boas oportunidades para o Brasil colocar cereais em mercados não tradicionais, especialmente milho e soja. Isso ajudaria, inclusive, a aliviar o problema de capacidade de armazenamento dos cereais, que poderá agravar-se se for colhida a safra recorde prevista.

O aumento da produção de arroz significa que o Brasil não precisará importar o produto este ano e no próximo, como ocorreu em 1978 e 1979. O Brasil, porém, terá dificuldades para colocar seus excedentes na maioria dos mercados consumidores, uma vez que a distância encarece um pouco o produto devido aos fretes marítimos.

Intervenção de Nossa Senhora de Czenstochowa prevaleceu

Todo o mundo olhou com inquietação a greve dos operários na Polónia. Parou todo o movimento industrial e comercial, como também nas minas de carvão. Os operários poloneses com os desejos de reivindicações justas, largaram os trabalhos, cruzaram os braços. Sem recorrerem ao movimento revolucionário, com toda a paciência e tranquilidade esperaram dos governantes os justos salários, justos preços dos mantimentos, o direito às greves e aos sindicatos livres.

O Governo, com o encontro entre os representantes dos grevistas, deu o primeiro passo à compreensão, ao entendimento. Este não negou, após os vários encontros e debates com os operários, as justas reivindicações referentes, principalmente, às greves e aos sindicatos livres.

O Papa quebrou o silêncio. No Castelgandolfo, residência de verão, em suas palavras de Chefe da Igreja, pediu aos grevistas a tranquilidade em seus justos direitos. Ele também em polonês, em seu idioma, defendeu os direitos humanos, sem omitir de entre os grevistas e os seus pedidos a proteção de Nossa Senhora de Czenstochowa, Padroeira da Polónia católica.

De seu lado, Cardeal Estefano Wyszyński, Prímaz da Polónia, pediu de ambas as partes, do Governo e dos grevistas, também a tranquilidade, o equilíbrio e a prudência. Continuou o Cardeal, dizendo pela televisão, "enquanto for o nosso trabalho, mais justo, mais justificados serão os nossos direitos de reivindicações e mais fortes serão o apoio e ajuda de Nossa Virgem de Czenstochowa, Padroeira da Polónia".

Após duas semanas de debates e encontros, de fervorosas orações, palavras do Papa, do Cardeal, deuse a conhecer o resultado das negociações com a satisfação do Governo, dos grandes vultos da Igreja, seja do Papa Polonês, seja do Cardeal Wyszyński, dos operários, de todo o povo da Polónia católica e com a nossa de todos os Poloneses no exterior. Para continuar, com a maior alegria da Milagrosa Virgem Maria Czenstochowa.

Pe. Franciszek Maszner, C.M.

Nossa Senhora de Czenstochowa, a Padroeira da Polónia, a quem o Novo Papa tributa especial devoção.

- RESUMIDAS -

★ OURO PRETO PASSA A SER MONUMENTO MUNDIAL

O Ministro Eduardo Portela, da Educação e Cultura, recebeu na semana passada a comunicação do Secretário do Património Histórico e Artístico Nacional — SPHAN — Aloisio Magalhães, informando que a UNESCO durante reunião em Paris, passou a

cidade de Ouro Preto como monumento mundial. A decisão foi tomada depois de parecer favorável, por unanimidade dos votos do Comité Internacional Mundial, após minucioso estudo durante a reunião do órgão.

★ POPULAÇÃO LATINA

A população da América Latina situou-se em meados deste ano em 337 milhões, duas terças partes da qual estão no Brasil e no México. A Fundação Ambiental, uma sociedade privada com sede em Washington, que se dedica às questões demográficas, disse que a análise dos dados disponíveis de diversas fontes indicam que a população do

México chegou a 71,8 milhões e a do Brasil a 112 milhões. A população latino-americana no aproximado da Europa Ocidental, que em meados do ano chegou a 358 milhões, superou em mais de 100 milhões a dos EUA, que tinha então 233 milhões. O Brasil, o país mais populoso da Ocidente seguidos pelo Brasil, México, Alemanha Ocidental e Itália.

★ INOVAÇÃO NA MEDICINA

O tradicional tratamento das gastroenterites com antibióticos poderá sofrer profunda alteração, se o biólogo gaúcho José Rafael Rosito Coiro provar, por meio de uma ampla pesquisa, já iniciada, ser o Rotavirus o único responsável pela inflama-

ção simultânea do estômago e intestinos, culminando em diarreias infantis, principal causa de mortalidade entre os menores de cinco anos no Brasil. Conforme o resultado do levantamento será possível pesquisar a produção de uma vacina específica.

★ A TERRA

Em mais de seis 500 milhões de quilômetros quadrados de superfície, a Terra apresenta situações mais incríveis. E o caso, por exemplo, da Groenlândia, onde o sol brilha 24 horas do dia no verão causando grandes confusões para quem a visita pela primeira vez. As crianças brincam foram das pitorescas casas de madeira e dos sóbrios edifícios de apartamentos da pequena capital, Go-

dhaab, quando é meio ano no verão, em contraste com o obscuro inverno das proximidades do Polo Norte. Gra a autonomia parcial, após a desvinculação da Dinamarca, Groenlândia tem temperaturas inferiores aos 20 graus centígrados. E um detalhe: os cinco ministros que compõem a administração local, entre eles o Prímaz Ministro, trabalham por turnos para poderem usar o carro automóvel oficial.

★ NOVA TRADUÇÃO DA BIBLIA EM CHINES

Uma nova tradução da Bíblia em chinês foi publicada no mês de agosto deste ano anunciou em Le Cap a "Bible

Society of South Africa", explicando que as universidades chinesas passaram a estar cuidando desse projeto.

★ MIL E CEM MISSIONÁRIOS POLONESES TRABALHAM NAS MISSOES

Mais de 1.100 missionários poloneses, homens e mulheres, trabalham atualmente nas missões, segundo a revista "Vida Católica na Polónia", editada pela associação "Pax".

A revista informa que em 1979, 57 missionários partiram para a África, 34 para a América do Sul, 3 para a Austrália e Oceania e 1 para a

★ CANADÁ FORMA NOVA ASSOCIAÇÃO ECUMENICA

Realizou-se recentemente em Pierrefonds, Canadá, uma reunião de 45 dirigentes, representantes de treze Igrejas, entre anglicanos, católicos, ortodoxos e protestantes do país. Tendo em conta o caráter bilingue e multicultural do Canadá, a reunião con-

cordou na formação de uma nova associação ecuménica no país. Na ocasião também foi constituído um comitê formado por representantes das distintas Igrejas com o objetivo de formular um plano para a nova associação a partir do próximo ano.

Ecumenismo Europeu precisa de renovação

Um estudo feito por especialistas no assunto revela que o ecumenismo na Igreja da Europa é mais ativo a nível teológico, mas tem pouca influência na prática pastoral. Após o Concílio Vaticano II são muitos os documentos oficiais aprovados por comissões eclesiais, sobre o batismo, a eucaristia e o matrimônio.

Difficil concretização

Apesar do empenho das diversas igrejas, torna-se difícil encontrar um modo como concretizar os acordos. As pesquisas revelam uma forte vontade ecuménica em numerosos países. O número de matrimônios mistos aumentou, chegando a um terço do total. Mas os filhos nascidos desses matrimônios não são batizados. Os estudiosos revelam que se a Europa quiser salvar o ecumenismo e torná-lo mais eficaz, precisa concretizar corajosas iniciativas neste sentido.

TYGO
"LUD"
KUR

Ank

Ankieta
między Lu
ca na od
Pawła za p
godnika I
za, że 81
nych popie
rydenta, by
prace ze st
wika z ter
paku Szeł
cyż na te
opozycja z
o poważne
wywołanej
padkami t
Ciniosmo
trajci —
nych uwaza
jesti wwar
wyrazilo op
tarcajacy,
nie dalo op
la stad.
ankietowan
demokratyz
winnia roz
Zreszta si
aspewnil s
lkiy terror
mia abso
mokratyzac
Ogromny
nych, bo a
wiadczylo s
Gremien be
know na s
ofe w 1982
cyle wladz
re wniosly
jekt pod de
tm wypadi
nawet z tyr
nac te wyty
nach jak np

Pro

Zaczęła s
kampania S
agenta S
mich Dwoc
walczyli z
Zimny Cart
pan. W ich
borczych z
noblisce. Je
program p
nej obywat
li pod uwag
problem em
de panstwa
ne itp. Na
polityka z
tura trmiej
umyarski
sowieckich
Demokra
czale glosza
nozione po
partii przy
do demok
pastry. An
brawy w ob
wiza oraz
granic tych
kasami ZSR
nawaja, by
do Kuby c
umyarski
sowieckich
nych.
Republika
ry krytyku
brni on n
nie usadow
liku sowie
moltow M
dz podwod
wizacja rep
najem na c
twiekszen
lich na Kub
cje sowieck
publizn Haw
Odnośnie
bra, republ
♦ FLORIA
nazu katary
nioso strajk
60 procent
wzroszenia I
♦ LONDY
nastęde w
Rozwozenie
na antyamer
USA.